

RECENSION

Jens Arvidson, Mikael Askander, Jörgen Bruhn, Heidrun Führer [eds.], *Changing Borders; Contemporary Positions in Intermediality*. Lund: Intermedia Studies Press, 2007. 436 sidor.

Hans Lund är docent i litteraturvetenskap och har i många år varit verksam vid institutionen för Kulturvetenskap vid Lunds universitet. Hans doktorsavhandling, *Texten som tavla*, kom 1982 och är en viktig milstolpe i det svenska intermedialitetsstudiets historia.

På många sätt introducerade Lund med sin bok ett nytt och spännande forskningsfält för svenska läsare, ett forskningsfält i vilket den urgamla frågan om konstarnas relationer fick en ny form och en mer akademisk prägel. Men det var inte bara frågan om en introduktion; *Texten som tavla* pekade på många av de viktigaste frågeställningarna kring relationen mellan litteratur och bildkonst och den översattes också till engelska, vilket inte är särskilt vanligt vad gäller svenska litteraturvetenskapliga avhandlingar. Därmed har den, jämte flera andra av hans vetenskapliga alster, haft stort inflytande även på forskningen i andra språkområden. Exempelvis skriver Valerie Robillard i sitt bidrag till föreliggande volym att "Lunds *Text as Picture* ... has become an indispensable text in the study of intermediality. Further, his important essay titled 'Ekphrastic Linkage and Contextual Ekphrasis' ... has broadened the scope for our consideration of ekphrastic texts" (s 257). Med allt detta i åtanke verkar det mer än rimligt att boken *Changing Borders* är en festskrift tillägnad honom.

Många kände sig kallade att ha med sitt namn på den Tabula Gratulatoria som inleder boken. Av dem är det flera som också bidragit med artiklar under rubrikerna "Introductions to the Intermedial Field", "Intermedial 'Music' Culture", "Intermedial 'Visual' Culture", "Intermedial 'Verbal' Culture" samt "Transmedializations". I sin inledande artikel gör Claus Clüver en innehållsrik och intressant genomgång av det intermediala forskningsfältet. Från att främst ha handlat om relationerna mellan de sköna konsterna (forskningsområdet benämndes tidigare Interarts Studies) så ligger fokus idag på relationerna mellan olika medier, vilket innebär att även sådant som inte tidigare ansågs vara konst, till exempel skivomslag (som Jens Arvidson förtjänstfullt skriver om i sin artikel "'To Stitch the Cut...': The Record Sleeve and its Intermedial Status") eller sådant som fortfarande inte anses vara det, som reklam, inkluderas. Termen Interarts Studies blev alltmer inadekvat, skriver Clüver, i en tid då konsten alltmer betraktas som en social konstruktion och då gränserna mellan finkultur och populärkultur håller på att luckras upp.

I samma del, introduktionsdelen, skriver Kathleen Lundeen om en ny riktning för de intermediala studierna, nämligen relationerna mellan konsterna och naturvetenskapen, en relation som för övrigt varit lika påtaglig som den mellan de olika konsterna. Konsten har alltid låtit sig inspireras av naturvetenskapens landvinningar. Det intermediala forskningsfältet bör kunna rymma även denna relation.

Under de övriga avdelningsrubrikerna återfinns teoretiska diskussioner, som exempelvis Walter Bernharts mycket intressanta artikel om jämlika och ojämlika relationer mellan mu-

sik och text, och spännande case studies, som Jörgen Bruhns artikel om Tristan och Isolde-myten tolkad i olika medier. Valerie Robillard visar på ett utmärkt sett på problematiken kring ekfras-begreppet genom att undersöka tre dikter av William Carlos Williams, medan Eva Lilja och Lena Hopsch från två olika utgångspunkter – poesi och skulptur – närmar sig rytmens princip. Heidrun Führer har valt att läsa Thomas Manns novell ”Der Tod in Venedig” med intermediala glasögon, och har gjort många spännande upptäckter. Jag skulle kunna nämna flera andra artiklar som har fångat mig, men det kanske räcker med dessa för att visa på den genomgående höga kvaliteten på bidragen och den bredd på vilken de visar.

Den intermediala forskningen har gått från att behandla de sköna konsternas släktskap till att inkludera alla sorters medierelationer. Den försvarar utan tvekan, framförallt i dagens tvärvetenskapliga anda, sin plats i den humanistiska forskningen. Och inte bara i den: Kan det vara så att intermediala studier utgör den sedan länge förlorade länken mellan humanvetenskaperna och naturvetenskaperna?

Emma Tornborg